

[Hér eru birt bréfaskipti Dideriks de Thura og Skúla landfógeta sem er að finna í ÞÍ. E.8. Einkaskjalasafni Skúla Magnússonar landfógeta. Að auki fylgir uppkast Skúla að bréfi til Ulrik F. Suhm flotaforingja og yfirmanns Hólmsins sem var umráðasvæði sjóhersins í Kaupmannahöfn. Skúli hefur gert og/eða látið gera uppkast að einkabréfum sínum, látið svo hreinrita og loks sent þau frá sér en haldið uppkastinu eftir til þess að vita hvað hann hafði sagt við viðkomandi síðast. Bréfaskipti milli landa voru á þessum tíma bara samtöl sem voru slitin í sundur með löngum hléum enda samgöngur háðar vor- og haustskipum. Það gat því verið erfitt fyrir þá, sem stóðu í miklum bréfaskiptum, að muna hvað sagt var í síðasta bréfi. Embættismenn leystu það með því að færa afrit af útsendum bréfum í bréfabækur sem geymdar voru á skrifstofu embættisins og hægt var að fletta upp í þegar hressa þurfti við minnið. Þegar þeir skrifuðu einkabréf var hins vegar nóg að halda utan um bréfsuppköstin og stundum voru þau jafnvel bundin inn í bók.]

Einkaskjalasafn.

E.8. Skúli Magnússon landfógeti

Bréf Dideriks de Thurah yfirmanns tollbúðarinnar í Kaupmannahöfn til Skúla Magnússonar, 1. maí 1759.

Pro Memoria

Siden den korte tid ieg havde den ære at see ham hos mig i dag i Kh tillod mig det sige at ieg burte, og havde i sinde at sige förend Hr Landfogden reyste bort her fra, vil ieg ved dette kortelig give min hiertens mening til kiende, som bliver saa vist i værk sat, som den af nu levende person ud udfört i pennen, samme bestaar her udi:

Hr Landfoget behager at efter tænke sagen angaaende hans Sön paa saadan Maade, som om han var i mit sted, Gud veed at der hverken paa min side, eller min kieristes, har manglet noget, som vi til hans bedste har havt krafter til at bringe til veje, Det er derimod ogsaa Naturligt at Man far ikke ved at giöre godt imod andre, og selv lide skade, söger nogen lunde der fare af være præcaveret.

Hr Landfogeden har vel hidindtil betalt de aftalte hundrede rixdaler aarlig, for hans Söns kost, Logement, tvæt, Ildebrand, og saadant meer, og endnu for faae Dage siden betalt for ham et hundrede rixdaler for ud, nemlig fra d. 13 April indeværende aar 1759, og til 13de April 1760, som ieg her ved tilstaaer, og skal med Guds hielp ogsaa giöre fyldest derfor; Men betänk min gode Hr Landfoget, om ikke det er rimeligt at Jeg, siden ingen post gaaer i mellem os uden Eengang om aaret, for at kunde Soutenere hans sön, og for nogen lunde at stoppe de derpaa gaaende omkostninger, helst i disse vanskelige og kostbare tider tragter efter medens han endnu selv er her til stæde, at faaa baade hans sön og mig sat paa en sikker foed. Min Paastand er da i henseende til os begge, af dette indhold. At der maa beskikkes nu, vis og paalidelig Mand her paa stædet, som under sin haand giver mig fuld forsikring om, naar den af betalte termin nemlig d. 13 April 1760 er passeret Hver halve aar at betale paa deris vegne et halv hundrede rixdaler for ud Saa længe de behager at deris Sön i vores huus skal forblive, og Gud sparer os i live, thi kand dette ikke lade sig giöre, maa der forud giöres den anstalt, og aftale med deris Sön, at han kand vide, naar aaret er omme, hvor han skal söge til, thi paa anden Condition, kand Jeg ikke, underkaste mig denne byrde som vi visselig ikke haver hid ind til profiteret ved.

Kiöbenhavn d. 1 Maÿ 1759 Dd Thurah

Kiöbenhavn d. 19 April 1756 haver Sigr Magnus Skulesen¹ betalt efter accord for det foregaaende halve Aar for hans Söns Logement og kost 50 rdaler, og tillige leveret forud 70 rdaler, siger halvfierde sinds tÿve rixdaler for ud, paa det tilkommende aar nemlig fra 19de April indeværende aar 1756 til 19 April 1757, hvor fore her med vedbörlig qvitteris Dd Thura.

Af Hr Landfogeden haver ieg for hans söns Logement og kost med videre bekommede resterende 30 rdaler fra paaske 1757 til paaske 1758 og tillige forud fra Paaske 1758 til Paaske 1759 halv fierdesinds tÿve rixdaler, belöbende sig i alt til Et hundrede rixdaler, hvor fore hermed vedbörlig qvitteris Kiöbenhavn d. 16 Junÿ 1758 Dd Thurah.

De til Paaske 1759 resterende 30 rdaler er i dag d. 11te February 1759 betalte hvor fore her med vedbörlig qviteres Dd Thurah.

Siden Hr Landfogeden har rigtig afbetalt hvad som til 19 April inde værende aar 1757 for hans Söns kost og Logement, resterede, og endnu betalt forud 75 Rixdaler paa afdrag af den aarlig for accorderede Summa af 100 rdaler til 19 April 1758 saa qviteris her med vedbörlig her med af Kiöbenhavn d. 21 Maÿ 1757 Dd Thurah.

Bréfauppköst Skúla Magnússonar.

Til Dideriks de Thurah yfirmanns skipasmíðastöðvar konungs á Hólminum, Viðey 28. september 1754.

Til Thura

Hoyædle og Velbaarne
Hr Commandeur Capitain!
Hoyestærede Ven og Patron!

I fölge af Naturens lov burdte mig intet være meer angelegen end som mine bórn's velfærd; Hvor om til forns haver havt den ære at samtale med Hr Commandeur; alligevel gaaer det saaledes, at fæderne landet vil blive mig endnu kiærere, og at ieg til dets Tjæniste bör, skal og vil opofre alt hvis mueligt. Med Óefiords Skibet haver ieg havt den ære at opvarte Hr Commandeur, Hvilket udbedes at som eet venskabs Tægn maae optages, mens betænkes at være min Skyldighed i moed de Velgierninger som Hr Commandeur og Velbaarne Frue udöver i mod Min lille Són Biörn Min assignation paa Resterende ½ aar og til stundende ½, giór 1 Heelt til Mr Skibstæd, Legges her ind til viidere Sikkerhed, thi ieg er forvisset, om Hóystærede Hr Commandeurs Reedelighed i mod min bemelte Són.

Over alle ting gaaer den indpræntende Guds Frygt og der næst Hr. Thuras mærkværdige Skriff om guds Forsÿn. Min anden Són Jon haver udi Commission at exseqvere, dog uden militærisk Oprór hvis mældt er om det til sendte, som da bor blive, naar Lycken vil föye 2 Halv tdr Kiöd, 1 tdr Torsk og til Fruen 5 pund æderdun, dette fra min koene beder at maae som Venskabs Tægn optages og icke til Regnskab Specificeres undtagen det Eene, at holde

¹ Hér hefur Diderik de Thura ruglast og haft endaskipti á skímar- og föðurnafni Skúla Magnússonar landfógeta.

Biörn til Guds Frygt ærlighed og arbeide! Jeg slutter da med ærbodige og ydmige Salutation, samt Veneration for Høy-ædle Frue og Forbliver
Høyædle Hr. Commandeur Capitains Hóystærede Patrons tjenstærbódige ven og tiener.
d. 28. Sept: 1754

Imod denne min Haands Extradition og paa tægnet Qvittering vilde Velædle Hr. Michel Skibstæd betale til Høyædle og Velbaarne Hr. Commandeur Capitain og Fabriqve Mester Diderich² de Thura 100de rdlr Courant inden næst paafølgende Aprilis Maanedes udgang. Hvilke Eet Hundrede Rigsdaler Courant, Komme Hr. Skibstæd til Liqvidation og afdrag udi det allernaadigst privilegerede Islands Interessentskab Regnskaber WidøeCloester, den 28. Sept. 1754.

Hvis viidere her om til forns er skrevet eller assigneret da er det her under inkluderet, og under Eet at forstaae.

HøyEdle og Velbyrdige
Hr Commandeur Capitain!
Hóystærende Herre!

Da Jeg icke for dende gang kand vænte den ære at tale med Hr Commandeur, saa tiltager Mig her ved at opvarte og Indslutte hos følgende Assignation til Sr Schibstæd for Min Sóns Underholdning, forladende Mig til Hr Commandeur og HøyEdle Frue, om bemelte min Sóns Education, for uden der om at bruge nogen slags vidtløffthighed. Ellers burde Jeg udbede mig ved de i foraaret faldende Leilighed effterretning fra Hr Commandeur om min Sóns forhold og hvad forhaabning Mand kand giøre sig om ham. Til forns haver Jeg hafft den ære at recommendere ½ tonde kiöd her hos bör følge ½ tonde Dito og 1 tonde Torsk, som ydmigst beder at maatte vel optages. Som et Takmemmeligheds Tegn for beviste Velgierninger, og Jeg har den Indvortes fortionlighed, at Min Søn skeer godt ved Hr Commandeur og derfor desto meere Skyldighed med alle Kræffter sligt at aftiene.

Jeg forbliver Næst ydmige Salutation fra min kone til HøyEdle Frue, og Veneration HøyEdle og Velbyrdige Hr Commandeurs Tienistskyldigste Tiener.
Widøe d. 28de 7bris 1754

I mod Denne min Haands Extradition vilde Hr Michel Schibstæd levere og betale til Hr. Comandeur Capitaine Hr Diderich³ De Thura de for Min Sóns Biorn Schulesons Kost og underholdning for accordere Penge Nemlig Om Aaret 100de Rixdlr som tager sin begyndelse den 19de April Indeværende Aar, og Hvor af 50 rdl forud ere betalte, hvilket Penges Udlæg Hr Schibstæd igien til goede kommer udj Mellem Værende eller Interessentskabets Regninger. Widøe d. 28de Septemb. 1754

Imod dende Vores Haands Extradition Vilde VelEdle Hr M.S. betale inden Næst paafølgende April Maanedes udgang til Væver Svend Niels Anderson Hiort⁴ eller den i Hænde Havende 20 rdl Hvilke Tive Rixdl. Dansk Courant igien Kommer Hr Schibstæd til goede udj hans aflæggende Regning Naar dette Autentiqve til beviis paa Qvitteret fremlegges Vores Haands paa qvitterede Extradition. Widøe d. 27 Septembris 1754

² Upphaflega hefur verið skrifað: Friderich, en það svo leiðrétt.

³ Upphaflega hefur verið skrifað: Albert, en það svo leiðrétt.

⁴ Niels Anderson Hiort vefari var starfsmaður Innréttinganna í Reykjavík, a.m.k. árin 1753–1755.

I mod denne Min Haands Extradition vilde Hr Michel Schibstæd levere til Min Søn Jon Schuleson Penge til Hans Nødvendige underholdning Ind til 100 rdl effter Haanden og Naar Helst Han der til Kand trænge, hvilke Eet Hundrede Rixdlr igien Refounderer udj Vores mellem værende eller Interessentskabets Regninger. Vidóe d. 28de Septembr. 1754

Bréfauppköst Skúla Magnússonar.

Til Ulriks F. Suhm flotaforingja og yfirmanns Hólmsins (Holmens chef), Viðey 28. september 1754

Eders Excellence!

Hoy vel baarne Hr Admiral og Ridder!

Naadige Herre!

I betragtning af alle de vigtige Patrocinii Affectioner som Eders Excellence haver beviiset Island⁵ og mig giór ieg mig underdanigst forvissat om, at Eders Excellence vil naadig optage denne min underdanige Opvartning, som bór tiene til een forsikkring, at alle de til Islands Opkomst allernaadigste Foranstaltninger gaee meget vel; mens befindes, formedelst den indfaldne dyre tiid i landet besværlige; alligevel holde Fabriqverne Skik, og de kand nu ikke viidere taale den allerringeste Imodsigelse, med mindre at een Nye Philosophie skulle kunde validere, Nemlig at contre carrere Kongen og Naturen.

Jeg understaaer mig at forsikkre at intet fordeelagtigere Værk er nu omstunder Kommet i giære end som Manufacturernes anlæggelse i Island, Og det flyder af sig selv, efter som landet er rigt af raae Materie og haver at fóde mange dagdrivere. Imidlertid berómmer Jeg ikke den til dato af Vedkommende giordte Anstalt, som dog kand excuseres med den indfaldne og bedróvende dyre tiid.

Eders Excellence ville behage, at udviise mig den Naade, icke at forsmaaehvis med dette ringe Skrivelse bór fólge, og min Són haver at levere; det skal være mig nok, at ieg haver nævnet Ham, thi jeg er forvissat at Eders Excellence vil gióre til Hans Kongel. Majts Tieniste lige saa fuldt duelig Betientere af danske Nordske som Islandske.

Det nye byggende Fartóy staaer nu paa Stabelen at lóbe af. Effter min ringe Indsigt er det gandske got, mens begyndelsen paa slige vigtige Ting erfarer ieg at være dyre bære. Vi have folk nok, mens nu manqverer anföreren til dette Fartóy.

Mine Landsmænder ere meget opirrede om Grönland, og sige over lydt: lad os faae det i gien og vi agte icke de medgaaende Omkostninger! Jeg haver svaret: Giv os Stunder; alt kand icke gióres paa een gang! Alt dette som andet overtyder at Hans Kongel. Majt besidder een fordunklet mens dog een duelig Nation som Island er. Jeg lever allerunderdanigst i den forhaabning at den kand vorde oplyst, og alle ting skee til Kongens ære og Islands Opkomst! Henlevende med all Soumission.

Eders Excellences Naadige Herres
underdanige tiener

Widóe d. 28 September
1754

⁵ Hér þakkar Skúli væntanlega fyrir það að Suhm flotaforingi skyldi veita Innréttunum leyfi til að ráða Krák Eyjólfsson til starfa en hann hafði lært iðn sína á Hólminum í Kaupmannahöfn. Krákur stýrði skipasmíðum Innréttunganna í Örfirisey.